

Herkó Páter

Redakcia a vydavateľstvo:
Budapešť, VII., Csömöri-ut 123.

Jednotlivé číslo 8 kr.
Vychádza každú nedeľu.

Predplatná cena:
na celý rok 2 zl., na pol roka 1 zl.

Gróf Albert Apponyi za slobodu tlače.

Toto je ten prvý honvédskeý delostrelec, ktorý trafil centrum.

Čo robíš, ľud môj?

*Jak smutne stoja rodné naše chatky!
Na nízke krovky ťažké sadly chmúry,
sta porúčať by chcely slabé múry —
rúk otcov pilných drahé pozostatky.
Hmla hustá do okien i dvier sa tisne
a svetla nikde, nikde nevidíš,
len poriedku sa iskierenka blyсне . . .
Čo robíš, ľud môj? Či len spiš, len spiš?*

*Jak zanemely naše háje vonné!
Kde predtým sladko-krásne zvuky znely,
dnes sotva počuť tónik osamelý —
a i ten ešte bôlom zvučí, stone.
Kde predtým spevu znely zvuky ladné,
čo k nebu prozrášaly, výš a výš:
dnes hlboké a trápne ticho vládne
Si nemý, ľud môj, či len spiš, len spiš?*

*Jak zatemnelo nebo nad Tatrami!
To krkavcov sa vznáša hajno celé
a na chatky sa vrhá osamelé,
na slabé vrátka ženie útokami;
zúrivým škrekom nad nimi sa ločí,
zadáva rany, letí bliž a bliž
Tak rád by zallačil tie tvoje oči!
Si hluchý, ľud môj. Či len spiš len spiš?*

*Spiš, ľud môj drahý, spiš sen ťažký, tvrdý,
sta mladá kňažna v zakliatom tam hrade;
pod hlavu tvoju osud trnie kladie
a hrobný kameň k vernej vali hrudi.
Hoj! rád by pochovať ta nejeden,
kým zakliaty tak, tuhým spánkom spiš
Však neboj! musí spásy svitnúť deň —
Hľa, vidím . . . sviť! ty sa prebudiš!*

Ludmila Podjavorínská. *)

*) Túto peknú báseň našej nadanej slovenskej poëthy vynímame z 2. sošitu „Slovenskej Knižnice,“ ktorú vydáva Knihkupecko-nakladateľský Spolok v Turč. Sv. Martine. Každý sošit tohto vydania obsahuje viac poučných a rozmanitých zaujímavých článkov, povestí, básní atď., preto i „Slovenskú Knižnicu“ našmu slovenskému obecnstvu značne odporúčame.

Ovad.

Luegerovi viedeňské židovské dámy uvily veličasný veniec a tým sa mu zavďačily.

Už konečne aj tieto nahliadly, že Lueger neni taký netvor, ako židovskí chalani a šornalisti vykričali. Presvedčily sa židovky, že Luegerovo riadenie donáša blaho celej Viedni.

No, ale už aj tí židovskí papľusi utíchli trochu!

Opposície obštrukciou hrozí liberálnej strane, ak nenechá padnúť vláda pre tlačovú slobodu nebezpečný 16. §. Opposície sa nelení rozprávať a liberálna strana už zunovala sedieť v sneme. Teda nech tiež rečná tí múdri arciliberáli. Kkde-že sú tie

hlavy? Starý Tisza, tento arciliberál na reči opoší ionálnych vyslancov povedať, že tyma ohrožujú parlamentismus. Hja, u liberálov je to nešťastie, keď musia o hodinku dlhšie sedieť v sneme. Oni len na darmo a bezpráce radi berú mozoľný groš ľudu. — Ich sväté heslo je: „Bez práce radi my koláče!“

Židovskí socialistickí buriči. Židia už cítia, že ich panstvo sa už chýli ku sklonku. Boja sú toho, že by im ľud môhol odplatiť staré hriechy oproti jemu spáchané. Teraz niektorí rýchle obrátili kepienok a idú na Doľnú zem poburovať ľud oproti pántvam a statkárom, aby takto odvrátili pozornosť ľudu od protižidovským zásadám.

Kde je krik a zbura, tam doista majú žid a prsti. Len nech pozorujú, aby im to ešte zle nevypálilo.

A naši velikáši by sa tiež trochu hýbať mali. Však keď len tolko peňazí dali ku podporovaniu kresťanskej tlače, koľko ročne vyhodí na dôchovu kadejakých poľovných psov alebo na iné nepotrebné talafatky, tak by už dávno netlačilo náš ľud židovské jarmo.

Ale takto? No, ale počkajme ešte! Však Herkó Páter niekedy veľmi dobre predvídal dejiny blízkých časov!

Židovská tlač, ako keby ju bol had poštipal, tak zajakala. Prečože? Že prozreteľný a dobro kresťanstva na srdci nosiaci kňaz-primas upozornil v svojom utešenom pastierskom liste uhorské katolíctvo, aby pri voľbách vyslancov na krajinský congress katolícky nevolilo takých ľudí, ktoré sú členmi nejakých protikresťanských tajných spolkov. Z toho židovská tlač pocítila, že tento arcipastier týmto veľký úder zavalil židovským freimaurerom, ktorých účelom je kresťanskú vieru zničiť.

Týto panáci už vopred sa tešili, že katolíckej cirkvi dajú takú samosprávu (autonomiu) aká sa im páči a potom budú môcť s ňou zametať ako sa im ľúbi.

To ich teraz zklamalo! Vďaka za to svojmu vznešenému povolaniu oddanému kňazovi-primasovi, Vaszarymu!

Teda pozor, katolíci! Volte len takých na congress, o ktorých viete, že sú statoční, svoju vieru otcovskú si milujúci katolíci! Len tak môžete mať nádej, že tak budú riešiť vážne a veľké otázky cirkvi, ako to so sebou donáša viera a sloboda!

Ešte nech niekto hovorí, že Bánffyho vláda není priateľkou *slobody tlače*! Však ona tak miluje *slobodu* pri *utlačovaní* záujmov ľudu!

Redaktora židovského časopisu „Egyenlőség“ pre jeden článok, ktorý bol napísal oproti novej židovskej sekty „Slobodný Izrael“ — odsúdili na 5 dní do väzenia. No, konečne už jestvuje aj „Zatknutý Izrael!“

Všetko vychvalovať hotové vládne časopisy ako na kommando ospevujú národnú politiku Bánffyho a Fehérváryho, a tiež ako na povel končia sa jejich hymny s tým výsledkom: že však Fehérvári ešte prv chcel uhorskú vojenskú akademiú, ako sám Apponyi!

Ejha, ejha! Že sme to my prv nevedeli! No akože, veď nechceli to prv vytrubovať. Dozaista mysleli si, že takto to bude mať lepší a väčší dojem keď tuľú s tým mlčať ako s teplým osúchom za plných 30 rokov! No, však pomerne 30 rokov ani není tak veľký vek!

Obštrukcia vo Viedni prestala a počala sa v Pešti. Len keby tá Koššuthovská strana nestála na čele obštrujúcej opozície, ešte by sme to aj vážne mohli brať. No ale počkajte aký smiech bude z toho, ak náhle naozaj by to počalo byť pre vládu neprijemným.

Báffy a tisa-eslársky Övös! Týto panáci sa dobre rozumia. Bár ako si budú kadejaké tafafatky vyhadzovať na oči, to je všetko len na oči. Tajno ale oba do jedného mecha dúchajú.

Budapešťanská polícia je práve opak ruskej policie. O ruskej hovoria, že keď jeden vrabec vletí do krajiny, ona už o tom vie. U nás, keď polícia len nosom mrdne, o tom už hneď každý vrabec čvirigá.

Dobrá výhovora.

— No dobre, Johann, ja fa do služby príjem, ale na to fa upozorňujem, že budem vtedy veľmi prisny, keď som raz zbadal, že mi moje cigare podežmúvaš!

— Óh, pán veľkomožný, môžu byť celkom spokojný, lebo ja som na jednom mieste 18 rokov slúžil, a nech sa ráča spýtať dať, či t m len raz zbadali, že by som bol cigare bral; a keď už aj zbadali, to už mohla byť veľmi dávna cigara! ..

Pomsta. *)

Moja žena
Rozum nemá
Prepila mi vólky
S cudzími paholky
Poza humná.

A ja jej zas
Urobím špás:
Prepíjem jej kúdel
Motovidlo, kúzel,
Bude to špás!

Motovidlo
I vreteno:
Na čom že by priadla
Do čierneho diabla
Moja žena?!

*) Prostonárodná.

Katolícka aut

Ako by si ju katolícka verejná mienka žiadala.

eka autonomia.

A akú ju chce vynútiť khóšer-liberálnosť.

Anekdoty Herkó Pátra.

Umenie. Priateľ: No a už dobre hrá tvoj syn na klavíri?

Otec: To si myslím! Už aj také kusy hrá z ktorých jeden aj desať zlatých stojí!

Jeden biskup raz povolal k sebe päť kano níkov na poradu v jednej cirkevnej záležitosti.

Biskup predložil svoju mienku: „Myslím, drahí bratia v Kristu, že tak to bude najlepšie“ . . . atď.

Z kanonikov štyria jedon po druhom vychva ľujú náhľad arcipastiera svojho, a ešte tento ani ne dokonala svoju reč, keď tých už privolávali: „Ano, Excellencia!“ „veľmi dobre!“ „výečne“ „Sláva.“

Len ten piaty kanonik a radca sa nehýbal a len mlčal.

Keď už biskup dokonala svoju reč tí štyria kano nici s hlasným „ano“ prizvukovali, že súhlasia s náhla dom pána biskupa.

Na to sa ten piaty schytil, sobere svoj klobuk a ber sa ven. a medzi tým privolá tým štyrom kanonikom: „Et quattuor animalia dicebant „Amen“ (Apo calyp. Joann. Ap.)

Po slovensky: A tie štyri zvery povedali Ame tak nech sa stane!

Ale ani biskup nebol lenivý, zavola za od chádzajúcim kanonikom: Zostaňte tu čo piaty!

Divné dôvody. Po čas nemecko-francúzskej vojny dve dievčata sa na tom dohadovali, že kto vyhrá Jedra Francúzom, druhá zas Nemcom sľubovala výfazstvo. Táto druhá tak odôvodňovala svoje sta novisko: „Viem dobre, a som istá, že Francúzov nabijú, lebo môj otec je Francúzskeho, a matka zas nemeckého pôvodu. Každý deň sa vadá a vždy len môj apo dostane!“

Praktický princ je istotne malý, 11-ročný Ale xander Battenberg. Po ieto dni matka dala mu dukát ktory on skoro premaškrtal a pýtal si druhý. Keď mu matka odprela žiadosť, obrátil sa na svoju staru mať, kraľovnu arglickú Viktoriu. Ale i táto — istotne vopred poučená od matky náležejplného vnúčaťa — odprela žiadosť, ba ostro pekarkhala ho v liste. Na to nádejný princ odpovedal takto: „Drahá babka! Dostal som tvoj list a dúfam, že neveríš, že by sa ma nemilo dotkol preto, že si mi neposlala peniaze. Bolo to veľmi pekne od teba, že si mi dala dobre rady. Predal som ten tvoj list za 4 funty šteriingov a 10 shillingov.“ (Así 48—50 zl.)

Dobrý ujco. Bohatý ujco (k lekárovi): Teraz moja nemoc neni nebezpečná? Máte nádej, že ma budete zachrániť životu, pán doktor?

Lekár: Isto vám môžem tvrdiť, že vás vy liečim!

Bohatý ujco: Ach, teda — prosím vás — sdelte to aj mojmu synovcovi, ale veľmi opatrne!

Tri križe. Akési pojednávanie bolo u obecného notára, keď už zápisnica hotová bola, notár vyzval stránku, jednu tohaború ženičku, aby podpísala zápisnicu.

Žena: Prosím ponížene, pán veľkomožný, ja neviem písať.

Notár: To nič nerobí, tak urobte tri križičky.

Žena na to chytró sa try razy prežehná: „Vejméno otca i syna i ducha svatého Amen“ urobila si križik na čele, na ústach a na prsách.

Officier: No, Paľo, ako je tvoj kapitán? Očúvam, že je chorý.

Sluha: Chudák ten pán kapitán, veru sú chorý, a to veľmi, lebo v svojich bolesťach čižmu mi chceli do hlavy hodiť, ale už nevládzali!

Žid Icik už veľmi pozdieral dedinčiarov a v nádeji ra lepší rebach chcel sa prestehovať do sú seďnej dediny, kde ešte ponevač tam nebolo žida — gazdovia boli zámožní. Obrátil sa na predstavenstvo obce, aby mu vydalo potrebné mravné svedectvo. Aj mu ho vystavili takto: „Nižepodpísané predsta venstvo obci X. hodnoverne svedčí, že Icik Jüdloch jeho vedomím ešte nič nikde neukradol . . . atď.“

Kunšt. Dvaja chudobní poľskí židi Mendl a Baruch prišli navštíviť svojho bohatého pokrevného Teitelbauma do Uhorska. Tento vďačne a s radosťou prijal a chtiac im ukázať svoje bohatstvo dal stól prestreť strieborným návadím. Ťažké strieborné ližice sa veľmi zapáčily skupemu Mendlovi a využítkujúc prvú poskytnucú príležitosť jednu striebornú ližicu strčil za sá-u pod svoj obšuchaný kafián. Ale bars ako šikovno to Mendl vykonal, pozorlivý Baruch predsa zbadal Mendlovú manipuláciu. Preto ale hlboko mlčal o tom. Keď už tak potom po dobrom obede sedeli si všetcia okolo stola, počal Baruch: „Drahý strýčko! Ty si nás vďačne a rád videl, hojne si nás pohostil — a prv než by sme sa od teba odobrati ku tvojmu obveseleniu ukážem ti jeden „kunšt“, čo som sa na mojej vandrovke naučil. Dívaj sa teda sem! Chytím tuto ližicu a skovám ju do vašku a a teraz zavolám: „Šanzé, passe marš — fuč!“ a ližica tá už bude za sárou v Mendlovej čižme. A ak chceš môžeš sa aj o tom pesvedčiť. Teitelbaum so svojou Rebekou a s malými židovčenci obkolesili zvedavo Mendlia, ktorému Baruch s vyfazným pohla dom vytiahol z čižmy ližicu.

Hostia sa odobrati. Mendlová ližica boľa „perdu ako Barényiho kufer“ a Baruch veselo si vyhvizdujúc kračal so svojim bratránkom ďalej podržiac zručne pojatú ližicu na pamiatku peknej návštevy.

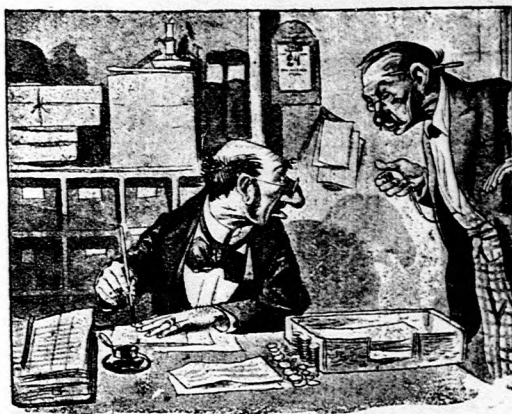
Háklivá otázka.

Čo vy myslíte, pane doktor, ktorí sa chytríe so-
stárne, mužskí a či ženské?

Doktor: Bezotázky mužskí, milostpani; lebo mi
žije ešte jedna priateľka, s ktorou sme sa spolu ešte
čo deti hrali, tá je ešte vždy 40-ročná, kdežto ja už
z Božej milosti do 65 rokov ľahám.

Hodnoverné počty.

Mešüge Mojše, tieho počty ešte ani fčil mi
nevychádzajú knapp.

No či fychádzajú, či nefychádzajú, to mi je
šúviks, ale ja fác *vyškrabhuvath* n budhem!

Politické Anekdoty Smüle Trommel-
steina.

Keď majú oba pravdu. Dvaja úradníci sa vadia:

A: Ale mlčte už raz, čo mi nedathe phokoj,
Vy somár!

B: Čo? jakho sa opofážite mne thakhého po-
vedhath?! Vy thak sa mi zdhá, že zabúdathe, že
jach som phrafé to, čo vy!

Richtig.

A: Máthe feru recht, ale jach som tho neni
čo sthe vy!

Szilágyi a Bánffy sa vadia. Szilágyi: Ale už
dosť, dajte mi už pokoj! Vy kartár!

Bánffy: Čo? Zabúdate tuším na to, že vy tiež
ste neni nič inšie!

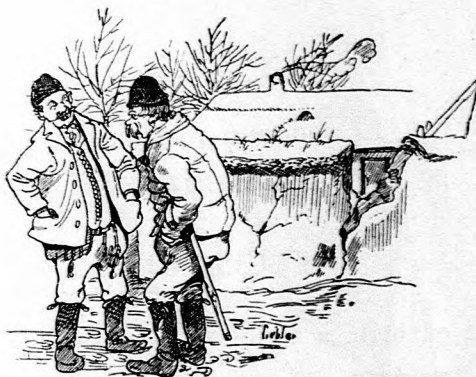
Szilágyi: Richtig, ale taký sprostý ako ste vy
som už predsa neni.

Tiež pokrok. Otec (k synovi, ktorý je u ševca
na remesle): No ako ti to ide? Už robíš nejaké
pokroky?

Syn: Oh áno, tatko! Už teraz sa aj smiať smiem,
keď druhý učeň dostane zaucho!

Otec (k svojmu synovi, ktorý esťal liberálnym
vyslancem) No, ako sa máš? Už si sa podučil tej
politike? Už robíš nejaké pokroky?

Syn: Oh ano! Už teraz sa už smiem aj tak pod
fúzy smiať, keď Bánffyho tá oppositia tak stiska!

Po socialistickom congresse medzi
štyrma očima.

— Počujte, fán kmotre!

— No, čo je, kmoterko?

— Čo poviete na ten pešťanský socialistaický
congress, no nebolo to pekré shromaždenie?!

— Pekré to veru bolo, pekné; ešte aj ženské
tam rečnily.

— Práve to sa mi neľúbilo. Vidíte, žena má
mlčať! No ale to by ešte nebola taká galiba, ako to,
že tam každý ten riaditeľ bol údom toho vyvoleného
národa židovskéhó. Nezbadá ste to?

— Hja kmotrik, úprimne povedajúc, nechcel som
to zbadat, lebo nechcel som to na sebe dať badať, že
som tých kriklúnov židovských zbadal. — Nech ich
tam všetkých parom pobere!

Iskrice.

Keď na voľajáký omyl jeho upozorná múdreho, ten sa do seba zavre, prefikáný hľadá výhovoru, a blázen počne sa opekňovať.

*

Kto oprávňuje k nádejam, ten je aj povinný ich aj splniť.

*

Keď nás prinúfa k niečomu, voláme to vtedy násilienstvom, keď ale my prinúti ne druhých, to už nazývame mocou.

*

Život každej ženskej od j j 15. roku do 22. je 7 ročnou vojnou medzi srdcom a rozumom. Od 22 roku do 52. je tridsať ročnou válkou s krajčírmi, a módnyimi závodmi, — a potom už otrana silno porúchaného hradu proti nápadom časov.

*

Taká ženská, ktorá je spokojná so svojím zrkadielcom, podobá sa takému lovcovi, ktorý neluže o všeli jakých hrozných dobrodružstvach jeho: oba sú veľmi zriedkaví.

*

Mudrc má ústa v srdci svojom, blážen ale srdco v ústach svojich.

*

Pravda je taký silný meč, ktorý najčastejšie vo vlastnej pošvi svojej sa zardzavie.

*

Žartovná obrázková hádka.

Nemocný je veľmi zle,
No však lekár je už zde.

(Kde je? Nech sa páči hľadať).

Majiteľ a zodpovedný redaktor:

Julo Markoš.

P. T.

Uvedomujeme našich pp. čitateľov, priateľov a dobrodincov, že sme si v **Budapešti VII., Csömöri-ut 123**

tlačiareň „Herkó Páter“

otvorili, a v nej krom našich vlastných robôt hoc jaké iné **tlačové práce** prijímame, najlepšie, najchytřejšie a najlacnejšie plníme.

Naša tlačiareň je celkom novými a najmódnejšími písmenami a mašinami zaopatrená.

O laskavé podporovanie prosí:

Tlačiareň Herkó Pátra

Budapešť, VII., Csömöri-út 123.